

Underlag inför medlemssamråd 2018

I ägardirektivet för 2017 angavs följande uppdrag från Kommuninvest ekonomisk förening (Föreningen) till Kommuninvest i Sverige AB (Bolaget):

Bolaget ska under 2017 utreda och inom ramen för utredningen pröva om det finns ett behov av ökad prisdifferentiering och vilka effekter som då kan uppkomma.

Bakgrund

Viss begränsad prisdifferentiering förekommer i bolagets verksamhet, vilket nuvarande ägardirektivet medger. För många av medlemmarna är Kommuninvest det ledande och ibland det enda finansieringsinstitutet. Acceptansgraden för Kommuninvests låneofferter till medlemmar utan egna marknadsprogram har varit högre än 95 procent. Detta är ett kvitto på stark konkurrenskraft och medlemsnytta. Idag står Kommuninvest för drygt 50 procent av kommunsektorns lån till investeringar. Flera kommuner finansierar investeringarna på annat sätt, bland annat genom egna marknadsprogram (obligations- och certifikatsutgivning), medan andra kommuner, landsting och regioner har valt att inte vara medlemmar i Kommuninvest, vilket innebär att Kommuninvest inte alltid är tillräckligt konkurrenskraftigt.

Bolagets utredning

Bolagsstyrelsen har avlämnat en rapport av uppdraget i ägardirektivet till föreningsstyrelsen. Uppdraget har utvecklats till att omfatta hela Bolagets prisstrategi och inte enbart frågan om prisdifferentiering. Ett omfattande statistiskt underlag har tagits fram. De frågor som har behandlats i utredningen är bl.a. bolagets marknadsandelar, kredit- och likviditetsrisker, skillnader i upplåningskostnader mellan olika aktörer, konkurrensen från kommunernas egna marknadsprogram, modell för kostnadstäckning, principer för prissättning mot medlem, medlems beslutssituation samt intern och extern effektivitet.

Nuvarande prissättningsmodell

Kommuninvests räntevillkor gentemot medlem bestäms med upplåningskostnaden som grund. Förutom upplåningskostnaden består låneräntan gentemot medlem av en marginal som speglar de kostnader som bolaget möter. Den faktiska låneräntan för olika lån och löptider bestäms sedan i linje med riktlinjer fastställda i ägardirektivet. Den totala marginalen uppgår för närvarande till 23,2 räntepunkter och består av följande komponenter:

a) Förvaltningskostnader (operativa kostnader).

Kostnaderna för att driva verksamheten beräknas till 8,7 räntepunkter. I detta ingår bolagets och föreningens samtliga kostnader.

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner, landsting och regioner i samverkan

- b) Resolutionsavgift. En avgift till staten för att användas i händelse av kris vid finansiella institut. För närvarande 2,0 räntepunkter.
- c) Ränta på insatskapital. Tillsammans har medlemmarna i Kommuninvest ett insatskapital som överstiger 6 miljarder kronor. För att ge en attraktiv ränta på detta kapital görs ett påslag på 3,8 räntepunkter. 2017 var räntan 1,5 procent.
- d) IFRS-buffert för negativa redovisningsmässiga förändringar av orealiserade marknadsvärden. (IFRS = *International Financial Reporting Standard*). För närvarande 8,7 räntepunkter.

Enligt stadgarna och beslut vid den årliga föreningsstämman återförs ränta på insatskapital och IFRS-bufferten till medlemmarna.

Utredningens förslag

Sammanfattningsvis anges i utredningen att det i dagsläget inte finns skäl att ändra på nuvarande ägardirektivs lydelse gällande prisdifferentiering.

Däremot föreslås ändringar i ägardirektivet som återspeglar en förändrad syn på bolagets resultat. Utredningens förslag innebär att lånekostnaden sänks för samtliga medlemmar, men att återbäringen minskar i motsvarande mån. Det innebär att alla medlemmar får ett lägre och mer korrekt pris från början. Samtidigt tror vi att Kommuninvests konkurrenskraft stärks och medlemsnyttan ökar.

Sammanfattningsvis föreslås i rapporten följande åtgärder:

- Ingen ändring av ägardirektivets nuvarande skrivning om prisdifferenser, vilket innebär att bolaget även framöver ska kunna medge fortsatta begränsade prisskillnader vid uppkomna marknadssituationer; till exempel konkurrens med medlemmars egna marknadsprogram, konkurrenters priskampanjer på vissa geografiska marknader, vilja att låna hållbart samt behov av en ökad lånevolym.
- Ett förändrat sätt att hantera IFRS skulle möjliggöra prissänkningar. IFRS innebär bland annat att delar av bolagets balansräkning ska marknadsvärderas vid balansdagstillfället. Utredningen visar att bolaget i sin prissättning tar höjd för förluster som med en mycket liten sannolikhet borde kunna inträffa. Eftersom Kommuninvest normalt håller tillgångar och skulder till förfall återförs denna buffert i slutänden till medlemmarna i form av återbäring. Genom en förändrad hantering av IFRS skulle lånekostnaden gentemot kund sjunka väsentligt. Ett sätt att beskriva förändringen är att prissättningen är rätt från början istället för att ett högre kostnadspåslag kommer medlemmarna till del längre fram i form av återbäring. Som en följd av ändringen blir förstås återbäringen också lägre. Den

förändrade hanteringen av IFRS kan dock komma att resultera i negativa resultat. Ska den verkställas krävs därför en ändring i föreningsstyrelsens nuvarande ägardirektiv. En förändrad hantering av IFRS kommer att bidra till ett mer attraktivt krediterbudande för alla medlemmar. Bedömningen är att investerare och kreditvärderingsinstitut inte skulle ha några problem med Kommuninvests ändrade redovisning eftersom eventuell förlust enbart är en redovisningsteknisk förlust som i praktiken, på lång sikt, kan förväntas vara noll.

- Hela verksamheten vid Kommuninvest måste mer systematiskt utgå från effektivitet och nytänkande, bl.a. genom digitalisering så att de operativa kostnaderna hålls nere. Detta ska ske utan att stora risker tas. I effektiviseringsarbetet ingår ett förbättrat ALM-arbete (*Asset and Liability Management*), vilket innebär en bättre och mer effektiv matchning mellan inlåning och utlåning, vilket ger möjligheter att sänka kostnaderna.

Bedömd konkurrens effekt

Ett förändrat synsätt på tillämpningen av IFRS samt förbättrad ALM kan resultera i en prissänkning på cirka 15 räntepunkter. Tidsperspektivet för full effekt av förbättrad ALM bedöms till 3–5 år. En ändring av IFRS kommer att slå igenom succesivt under ca 3 år i takt med att lånen med nuvarande prissättningsmodell löper ut. Den successiva förändringen möjliggör justeringar av den förändrade modellen i händelse av att oförutsedda behov skulle uppstå. Ytterligare utrymme för sänkningar av lånekostnaderna ska kunna skapas utifrån kraven på verksamhetens effektivitet.

Process för beslut om förändrad prisstrategi

Bolagsstyrelsen beslutade om rapporten under oktober månad och rapporten har mottagits och redovisats för föreningsstyrelsen i december 2017. Därefter ska frågan diskuteras vid 2018 års medlemssamråd.

Under förutsättning att medlemssamråden och därefter föreningsstyrelsen ställer sig positiva till förslagen i utredningen, så utformar föreningsstyrelsen nytt förslag till ägardirektiv för 2018, vilka beslutas av föreningsstämman. Först efter föreningsstämmans beslut i april 2018 kan en förändrad prisstrategi genomföras.

Informationsinsatser

Frågan om framtida prisstrategi tas upp vid 2018 års medlemssamråd som den enskilt viktigaste frågan och god tid kommer att avsättas för diskussion i frågan. Under förutsättning att medlemmarna ger klartecken till att ta upp frågan vid föreningsstämman så kommer Kommuninvest att göra en särskild informationsinsats i frågan mot samtliga medlemmar/ägare.